

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **T. D. T.**, zastoupen Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Praha 2, Vinohradská 1233/22, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 1. 2020, č. j. 41 Az 8/2019 – 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 16. 8. 2019, č. j. OAM-397/ZA-ZA11-HA13-2019, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) a současně rozhodl, že žalobci nelze udělit doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu.

[2] Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem. Při posuzování věci vycházel z následujícího skutkového stavu. Žalobce v rámci poskytnutí údajů pro posouzení své žádosti o mezinárodní ochranu sdělil, že je státním příslušníkem Vietnamu, bez náboženského vyznání, nebyl politicky aktivní, cítí se zdrav, je ženatý a bezdětný. Z Vietnamu přicestoval v roce 2008 letecky přes Francii, od té doby byl ve Vietnamu dvakrát v roce 2010, poté již mimo Českou republiku nepobýval. Jako důvody žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že přišel o povolení k pobytu kvůli problému s drogami, neboť si jej v důsledku odsouzení nemohl prodloužit. Dodal, že se cítí ohrožen, protože při zadržení uvedl jména dalších lidí zapojených do obchodu s drogami. Do České republiky přijel, neboť měl finanční problémy a dozvěděl se, že tady může vydělat peníze. Jiné problémy ve Vietnamu neměl. V návratu mu brání to, že podal policii informace o lidech, kteří se podílí na výrobě drog, z nichž někteří jsou ve Vietnamu a někteří v ČR a

mohou jej zabít. Nikdo z nich jej však zatím nekontaktoval. Ve Vietnamu neměl problémy se státními orgány a policií, ale obrátit by se na ně nemohl, protože se s ním nikdo nebude bavit kvůli jeho problému s drogami. Největší jistotu by měl, pokud by zůstal v České republice, kde mu státní orgány pomohou, nikdo mu neublíží a kde má manželku. Jeho vztah s manželkou kvůli pobytu ve věznění však již není jako dřív, manželka někoho má, dohodli se na rozvodu. Ve Vietnamu má rodiče a sourozence, ale v případě návratu by k nim nemohl. Na otázku, za jakých podmínek by se do Vietnamu vrátil, odpověděl, že Vietnam bude stále stejný, nic se tam nezmění. Nad dalšími okolnostmi bránícími návratu nepřemýšlel. Žalobce výslovně potvrdil, že o mezinárodní ochranu žádá proto, že přišel o pobyt a snaží se jej opětovně legalizovat, z Vietnamu nemá šanci pobyt legalizovat, protože nemá čistý trestní rejstřík.

[3] Žalobce dále v průběhu správního řízení také uvedl, že má velkou obavu, protože všichni obvinění, kteří byli odsouzeni na základě jeho výpovědí, mu nyní vyhrožují. Dále sdělil, že si před nástupem do vězení půjčil částku 1 000 000 Kč, kterou stále dluží ČSOB a České spořitelně; pokud by mohl zůstat v České republice, bude se snažit dluh uhradit. Konstatoval, že má s českou občankou O. S. syna narozeného v roce 2013, v rodném listu je jako otec zapsán žalobce, ale matka tohoto syna „někomu dala“. Rodným listem žalobce nedisponuje, datum narození nezná. Pokud zůstane v ČR, bude syna hledat, aby jej mohl vychovávat. Je také na místě uvést, že žalobce byl pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 3. 2017, č. j. 51 T 10/2016-13112, odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř roků do věznice s dozorem a k trestu propadnutí konkrétně vymezených věcí, a to za spáchání trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

[4] Po zhodnocení těchto informací dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná. Podle jeho názoru žalovaný všechny své závěry řádně zdůvodnil, přičemž adekvátně reagoval na veškerá žalobcem uplatněná tvrzení. Důvodnou neshledal ani námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Dále také krajský soud konstatoval, že v projednávané věci byly prokazatelně naplněny podmínky § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť v případě žalobce existovalo nejen důvodné podezření, že se dopustil vážného zločinu, nýbrž byl za takový zločin spáchaný v České republice i pravomocně odsouzen. Žalovaný za dané situace tedy nebyl povinen se vypořádat s otázkou existence vážné újmy a nemohl se dopustit nesprávného vyhodnocení možnosti udělení doplňkové ochrany.

[5] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) formálně z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil, a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatel nejprve zopakoval důvody, ze kterých požádal o udělení mezinárodní ochrany, přičemž zmínil neuspokojivé životní podmínky na území domovského státu, ohrožení na zdraví a životě ze strany osob, o kterých poskytl informace v rámci trestního řízení, své přesvědčení, že se mu na území Vietnamu nedostane dostatečné ochrany ze strany policie, velké dluhy vzniklé v ČR, které nebude moci splatit a tak mu nezbude, než žít na ulici (také kvůli složitosti přesídlení osob zdržujících se mimo Vietnam), a existenci

pokračování

syna – občana EU. Stěžovatel je přesvědčen, že i přes jeho minulost je nutno se náležitě zabývat relevantními azylovými důvody, přičemž je nasnadě udělení azylu z důvodů zvláštního zřetele hodných či humanitárních. Stěžovatel ve své žádosti o azyl a následně i v žalobě dostatečně vyjádřil své obavy z pronásledování či hrozby vážné újmy v zemi původu, avšak žalovaný ani krajský soud se s otázkou důvodnosti a reálnosti stěžovatelem vyjádřené obavy dostatečným a přezkoumatelným způsobem nevypořádaly. Stěžovateli přitom nelze vyčítat bez dalšího ani to, že svá tvrzení řádně nepodložil, když v jeho situaci je doložení uvedených tvrzení fakticky téměř nemožné. V tomto kontextu upozornil na původní metodickou Příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydanou Úřadem vysokého komisaře pro uprchlíky OSN v roce 1992, v níž je uvedeno, že se často stává, že žadatel není schopen svá tvrzení doložit a proto v některých případech může být na posuzovateli, aby použil veškeré prostředky, které má k dispozici, k zajištění nezbytných důkazů, o něž by se žádost opírala. Podle stěžovatele je tak nutné uznat jeho věc i v případě pochybností. Podle stěžovatele správní orgán v rámci řízení o azylu má posoudit, zda žadateli hrozí v případě, že bude vrácen do státu, jehož je skutečné nebezpečí vážné újmy. Přitom nemusí a ani nemůže být postaveno na jisto, že žalobce bude vystaven takovému jednání, ale je zde nutno zkoumat, zda existuje skutečně odůvodněné a reálné nebezpečí, že žalobci tato újma hrozí. V daném případě podle stěžovatele nelze vyloučit, že po návratu do vlasti mu hrozí persekuce ze strany státních orgánů, ale i soukromých osob. Správní orgán ani krajský soud se však těmito okolnostmi a námitkami stěžovatele dostatečně nezabývaly.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zejména zdůraznil, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatele je legalizace jeho pobytu na území ČR. Dále připomněl, že stěžovatel by v ČR odsouzen za spáchání zvláště závažného zločinu, proto byla aplikace neudělení doplňkové ochrany pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu zcela na místě a je též řádně odůvodněna. Žalovaný má za to, že se při posuzování žádosti stěžovatele nedopustil žádné nezákonnosti, proto považuje kasační stížnost za nedůvodnou a navrhl, aby byla zamítnuta.

[8] Stěžovatel podal kasační stížnost včas, prostřednictvím advokáta a proti rozhodnutí, proti kterému je kasační stížnost přípustná (§ 102 s. ř. s.). Dříve, než však mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k vypořádání uplatněných kasačních námitek, musel posoudit otázku přijatelnosti kasační stížnosti, neboť ta je podmínkou věcného přezkumu kasačních stížností ve věcech mezinárodní ochrany.

[9] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná pouze tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, kasační soud ji pro nepřijatelnost odmítne.

[10] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, je přesahem vlastních zájmů stěžovatele „jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nebytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec

konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“

[11] Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl žádné skutečnosti, v nichž spatřuje důvody její přijatelnosti. Takové důvody neshledal ani Nejvyšší správní soud. Stěžovatel v rámci kasační stížnosti fakticky pouze zopakoval důvody podání žádosti o mezinárodní ochranu, které byly řádně vypořádány jak žalovaným, tak - v případě nově uplatněných námitek - krajským soudem. Žádná z jím uváděných okolností však nepředstavuje skutečnost, která by svým významem podstatně přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, či by doposud nebyla vyřešena judikaturou Nejvyššího správního soudu a odůvodňovala by tak přijatelnost kasační stížnosti.

[12] Předně je třeba připomenout, že institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (viz zákon o azylu), a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (tj. osobních, rodinných či ekonomických) v zemi původu. Legalizace pobytu tak není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 – 43, či jeho usnesení ze dne 22. 7. 2014, č. j. 9 Azs 117/2014 – 93), snahu o legalizaci pobytu cizince prostřednictvím institutů azylového práva Nejvyšší správní soud dlouhodobě odmítá (viz také například jeho rozsudky ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, či ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, č. 397/2004 Sb. NSS a další).

[13] Možností udělení doplňkové ochrany se pak žalovaný zabývat nemohl, jak už bylo vysvětleno shora, protože v projednávané věci byly prokazatelně naplněny podmínky § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť se stěžovatel dopustil vážného zločinu, za nějž byl v České republice pravomocně odsouzen.

[14] S ohledem na výše uvedené tedy Nejvyšší správní soud neshledal, že by podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji podle § 104 odst. 1 s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl.

[15] Jelikož kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 10. března 2021

JUDr. Jaroslav Vlašín

pokračování

předseda senátu